

OKUL SERVİS ARAÇLARI HİZMET YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Yayım Tarihi ve Sayısı :14.06.2003/25138

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-Bu yönetmeliğin amacı; zorunlu eğitim kapsamındaki taşınabilir eğitim dışındaki okul öncesi ve diğer öğrenci taşıma hizmetlerini düzenli ve güvenli hale getirmek, bu amaçla taşıma yapacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterlilik ve çalışma şartlarını belirlemek, bu Yönetmeliğin gerekli kıldığı denetim hizmetlerini yapmaktır.

Kapsam ve Dayanak

Madde 2-Bu Yönetmelik 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 75'inci ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 147' inci maddesine dayanılarak çıkarılmış olup, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce öğrenci taşımak için kullanılacak "Okul Servis Araçlarını" kapsar.

Tanımlar

Madde 3-Bu yönetmelikte geçen;

Bakanlık	:İçişleri Bakanlığını,
Taşıma	:Bir ücret karşılığında okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim ile yüksek öğretim öğrencilerinin kamuya açık karayolunda minibüs ve otobüs gibi taşıtlarla evden okula, okuldan eve getirilip götürülmesini,
Okul Servis Aracı	:Genel olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim öğrencileri ile sadece rehber personel taşınmalarında kullanılan taşıtı,
Şoför	:Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişiyi,
Yolcu	:Aracı kullanan şoför ile hizmetlilerin dışında araçta bulunan öğrencileri ve rehber personeli,
Okul Öncesi Öğrenci	:Mecburi öğrenim çağına gelmemiş 4-5 yaş grubu çocuklarının eğitimi amacıyla açılan kurumlara gidip gelen çocukları,
Taşıt	:Karayolunda insan taşımak için imal edilmiş motorlu araçları,
Minibüs	:Yapısı itibariyle sürücüsünden başka sekiz ila on dört oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıtı,
Otobüs	:Yapısı itibariyle sürücüsünden başka en az on beş oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıtı,
Rehber Personel	:Okul öncesi çocukları ve 6 ile 14 yaş grupları arasındaki öğrencileri taşıyan okul servis araçlarında, araç içi düzenini sağlayan, öğrencilerin araca iniş ve binişlerinde yardımcı olan şahısları,
Taşıma Sınırı	:Okul servis aracının trafik tescil belgesinde belirtilen oturma yeri sayısını,
Durak	:Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının ve okul servis araçlarının yolcuları bindirmek, indirmek gayesi ile duraklamaları için işaretle belirlenmiş yeri,
Güzergah	:Okul servis araçlarının kalkış noktası ile varış noktası arasında kalan trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen özel izin belgelerinde belirtilen yolları,
Özel İzin Belgesi	:Okul servis aracını işletenini, şoförünü, rehber personeli, taşıtın plakasını, cinsini, taşıma sınırını ve izleyeceği güzergahı belirten ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve bu Yönetmelik ile il-ilçe trafik komisyonu kararlarına uygunluğu anlaşılan okul servis araçlarına trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen belgeyi ,
Taşımacı	:Öğrencilerin bir ücret karşılığı taşınmasını üstlenen gerçek veya tüzel kişileri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Okul Servis Araçlarında Aranacak Şartlar

Çalışma Esasları ve Taşımacının Yükümlülükleri

Taşıtlarda Aranacak Şartlar

Madde 4-Taşımacılar tarafından okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda aşağıdaki şartlar aranır.

a)Okul servis araçlarının arkasında “OKUL TAŞITI” yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif bir kuşak bulundurulmalıdır.(EK:1/1,EK:1/2)

b)Okul servis aracının arkasında, öğrencilerin iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere en az 30 cm. çapında kırmızı ışık veren bir lamba bulunmalı ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle “DUR” yazısı okunacak şekilde tesis edilmiş olmalı, lambanın yakılıp söndürülmesi tertibatı fren lambaları ile ayrı olmalıdır.(EK:2)

c)Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmalı, iç düzenlenmesinde demir aksam açıkta olmamalı, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmalıdır.

d)Okul servis araçlarında Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik ile Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen standart, nitelik ve sayıda araç, gereç ve malzemeler her an kullanılabilir durumda bulundurulmalıdır.

e)Okul servis araçlarının kapıları şoför tarafından açılıp kapatılabilecek şekilde otomatik (Havali, Hidrolikli v.b.) olabileceği gibi; araç şoförleri tarafından elle kumanda edilebilecek şekilde (Mekanik) de olabilir.Otomatik olduğu takdirde, kapıların açık veya kapalı olduğu şoföre optik ve/veya akustik sinyallerle intikal edecek şekilde olmalıdır.

f)Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlar temiz, bakımlı ve güvenli durumda bulundurulmalı ve 6 ayda bir bakım ve onarımları yaptırılmakla birlikte; taşıtların cinsine göre Karayolları Trafik Yönetmeliğinin öngördüğü periyodik muayeneleri de yaptırılmış olmalıdır.(EK-3)

g)Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtların yaşları on yaşından küçük olmalıdır.(On yaş dahil) Taşıtların yaşı fabrikasından imal edildiği tarihten sonra gelen ilk takvim yılı esas alınarak hesaplanır.

h)Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre tayin edilen ve o araca ait tescil belgelerinde gösterilen oturacak yer adedi, aracın içerisine görülebilecek bir yere yazılarak sabit şekilde monte edilecektir.

i)Kamu Kurum ve Kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlara ait okul servis aracı olarak teçhiz edilmiş araçlar, taahhüt ettikleri öğrenci taşıma hizmetlerini aksatmamak kaydıyla, diğer diğer yolcu taşıma hizmetlerinde de kullanılabilir. Ancak, bu taşıma esnasında okul servis araçlarına ait ışıklı işaretlerin şoförler tarafından kullanılması yasaktır.

j)Okul servis aracı; Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uygun olmalıdır.

k)Gerektiği hallerde ilgili meslek odası, okul veya işyeri ve öğrenci velileriyle haberleşebilmek için telsiz ve mobil telefon bulunmalıdır.

l)Taşıtlarda her öğrenci için bir emniyet kemeri bulunmalıdır.

m)Taşıtlarda görüntü ve müzik sistemleri taşıma hizmeti sırasında kullanılmamalıdır.

Taşımacının Yükümlülüğü

Madde 5-Okul servis araçları taşımacılık yaparlar;

a) Öğrencilerin oturarak rahat bir yolculuk yapmalarını sağlayacak tedbirleri alarak taahhüt ettiği yere kadar götürüp getirmekle ve servis hizmeti sırasında taşıta başka herhangi bir yolcu almamakla,

b) Taşıtların iç düzeni sağlamak, anaokulu ve ilköğretim statüsündeki okul öğrencilerinin inme ve binmeleri sırasında yardımcı olmak üzere rehber personel bulundurulmakla,

c) Trafik denetleme şube veya bürolarından özel izin belgesi (EK-4) almakla,

d) Taşımacıların yanında çalışanlar, hizmet akdine tabi olup, bunların sosyal güvenlik yönünden sigorta işlemlerinin yaptırılması zorunluluğuyla,

e) Her yıl 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun 125 inci maddesi uyarınca bu Kanuna tabi Odalarca belirlenen Okul Servis Araçları fiyat tarifeleri ücretine uymakla,

f) Yolcunun (Taşınan);

1-İkametgâhının değişmesi,

2-Uzun tedaviyi gerektiren bir hastalık geçirmesi,

3-Okumaktan vazgeçmesi,

4-Herhangi bir sebepten dolayı okuma hakkını kaybetmesi, sebebiyle servisle taşınmaktan vazgeçmesi halinde geri kalan ayların ücretlerini iade etmekle, yükümlüdürler.

Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Madde 6-Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu ve Karayolları Trafik Kanunundaki işletenin ve araç sahibinin sorumluluğuna ilişkin hükümler ile taşımacı ve taşınan arasında vuku bulabilecek anlaşmazlıkların giderilmesi amacıyla açılacak davalara ait hususlar saklı kalmak kaydıyla; bu madde hükümleri ile bu Yönetmelikteki diğer hükümlere uygun davranmadıkları anlaşılanlarla ilgili şikâyetler trafik zabıtasınca değerlendirilir.

Okul Servis Araçlarının Kiralanması

Madde 7-Okul servis araçlarının kiralanması her yıl okul-aile birliği yönetim kurulu başkanının başkanlığında, okul-aile birliği yönetim kurulunca belirlenecek bir temsilci, okul-aile birliği yönetim kurulunca çocuğu servisle taşınan veliler arasından tespit edilecek dört veli, okul koruma derneği yönetim kurulunca belirlenecek bir temsilcinin katılımlarıyla oluşturulacak komisyon tarafından yapılır. Taşıma hizmetini üstlenecek gerçek ve tüzel kişiler adlarına tescilli taşıtların taşıma sınırından (kapasite) fazla öğrencinin taşınmasını üstlenemez. Bu husus kiralanma aşamasında Komisyon tarafından dikkate alınır.

Öğrenci velileri istemeleri halinde, çocuklarını herhangi bir okul servis aracı işleteni ile anlaşarak da taşıtabilirler.

Okul yönetimi ve yukarıda belirtilen komisyon, servis hizmetlerinin sağlıklı, düzenli ve disiplinli bir şekilde yürütülmesine yönelik olarak, aksaklığı tespit edilen hususları, hizmeti sürdüren taşıyıcının bağlı olduğu meslek odalarına en kısa zamanda bildirirler. Bu odalar kendi mevzuatlarınca disiplin işlemlerini yapar ve sonucu okul yönetimine bildirirler.

Taşıma İşlerinde Çalışanlar

Madde 8-Okul servis araçlarını şoförler ile rehber personel;

a) Sorumlu ve yetkili olduğu hizmetin niteliklerine sahip olmak,

b) Rehber personelin 22 yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olmak,

c) Milli Eğitim Bakanlığı ve Diğer Bakanlıklara Bağlı Okullardaki Görevlilerle Öğrencilerin Kılık Kıyafetlerine İlişkin Yönetmelikte belirlenen şekilde kılık ve kıyafete sahip olmak,

d) Türk Ceza Kanununun 403,404,414,415,416/1-2-3,418/1.429.430.431.432.435.436 ve 572/2 inci maddelerindeki suçlardan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

e) Şoförler, E Sınıfı Sürücü Belgesi için 3 yıllık, B Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık sürücü belgesine sahip olmak,

f) Taşıt şoförleri, asli kusurlu ve bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazalarına karışmamış olmak, alkollü olarak araç kullanma ve hız kuralını ihlal nedeniyle sürücü belgeleri birden fazla geri alınmamış olmak ve ticari taşıt kullanma belgesine sahip olmak, zorundadırlar.

Bu madde de belirtilen şartlara uymayanların özel izin belgesi iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta

Sigorta Zorunluluğu

Madde 9-Okul servis araçları, öğrenci taşıyan gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kuruluşları, taşıma hizmetinde kullanılan söz konusu araçlarına, Karayolları Trafik Kanununun zorunlu kıldığı Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmak mecburiyetindedirler.

Sigorta Şirketlerinin Yükümlülüğü

Madde 10-Türkiye’de kaza sigortası dalında çalışan ve ruhsatı bulunan her sigorta şirketi, okul servis araçlarına Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yapmak zorundadır.

Sigortasız Taşıma Yapılamayacağı

Madde 11-Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası bulunmayan servis araçları ile öğrenci taşımacılığı yapamaz. Bu madde hükmüne aykırı olarak faaliyet gösteren araçlar hakkında 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 91 inci maddesi hükmü uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Denetim

Madde 12-Bakanlığın denetimi yanında çalışma şartları yönünden Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlar da mevzuatları çerçevesinde her türlü denetimi yaparlar. Bakanlık denetimle ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve bu kuruluşlarla her zaman işbirliği içinde bulunur.

Kaldırılan Hükümler

Madde 13-21.05.1992 tarihli ve 21234 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği ile bu Yönetmelikteki ek ve değişiklikler yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1-Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin c bendinde yer alan “İç düzenlemesinde demir aksam açıkta olmamalı, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmalı “ zorunluluğu yönetmelik yayımlandığı tarihten 3 ay sonra yürürlüğe girer.

Geçici Madde 2-Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendi, yönetmelik yayımlandığı tarihten 4 yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürürlük

Madde 14-Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15-Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

U Y G U N D U R

.../06/2003

Abdülkadir AKSU

İçişleri Bakanı